

ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΝ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΝ
ΙΕΡΑ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΗ
ΘΥΑΤΕΙΡΩΝ & Μ. ΒΡΕΤΑΝΝΙΑΣ

ECUMENICAL PATRIARCHATE
ARCHDIOCESE OF
THYATEIRA & GREAT BRITAIN

ΛΟΓΟΣ ΚΥΡΙΟΥ THE WORD OF OUR LORD

ΚΥΡΙΑΚΗ Θ' ΛΟΥΚΑ
22 Νοεμβρίου 2020
Ἦχος βαρὺς. Ἀριθμ. 47

9th SUNDAY OF LUKE
22 November 2020
Grave (Plagal of the 3rd Mode). No. 47

Φιλήμονος, Ἀρχίππου, Ὀνησίμου ἐκ τῶν Ὁ ἀποστόλων, Ἰακώβου ὁσίου τοῦ ἐν Εὐβοίᾳ
Philemon, Onesimus & Archippus apostles, James of Euboea

ΑΠΟΣΤΟΛΙΚΟΝ ΑΝΑΓΝΩΣΜΑ

Ἐφεσ. β', 14-22

Αδελφοί, Χριστός ἐστιν ἡ εἰρήνη ἡμῶν,
ὁ ποιήσας τὰ ἀμφότερα ἓν, καὶ τὸ
μεσότοιχον τοῦ φραγμοῦ λύσας, τὴν ἔχθραν
ἐν τῇ σαρκὶ αὐτοῦ, τὸν νόμον τῶν ἐντολῶν
ἐν δόγμασιν, καταργήσας ἵνα τοὺς δύο
κτίσῃ ἐν ἑαυτῷ εἰς ἓνα καινὸν ἄνθρωπον,
ποιῶν εἰρήνην, καὶ ἀποκαταλλάξῃ τοὺς
ἀμφοτέρους ἐν ἐνὶ σώματι τῷ θεῷ διὰ τοῦ
σταυροῦ, ἀποκτείνας τὴν ἔχθραν ἐν αὐτῷ·
καὶ ἔλθων εὐηγγελίσαστο εἰρήνην ὑμῖν
τοῖς μακρὰν καὶ τοῖς ἐγγύς· ὅτι δι' αὐτοῦ
ἔχομεν τὴν προσαγωγὴν οἱ ἀμότεροι
ἐν ἐνὶ πνεύματι πρὸς τὸν πατέρα. Ἄρα
οὖν οὐκέτι ἐστὲ ξένοι καὶ πάροικοι, ἀλλὰ
συμπολῖται τῶν ἁγίων καὶ οἰκεῖοι τοῦ
θεοῦ, ἐποικοδομηθέντες ἐπὶ τῷ θεμελίῳ
τῶν ἀποστόλων καὶ προφητῶν, ὧντος
ἀκρογωνιαίου αὐτοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἐν
ᾧ πᾶσα οἰκοδομὴ συναρμολογουμένη αὖξει
εἰς ναὸν ἅγιον ἐν κυρίῳ, ἐν ᾧ καὶ ὑμεῖς
συνοικοδομεῖσθε εἰς κατοικητήριον τοῦ
θεοῦ ἐν πνεύματι.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΜΟΝ ΑΠΟΛΥΤΙΚΙΟΝ

Ἦχος βαρὺς

Κατέλυσας τῷ Σταυρῷ σου τὸν
θάνατον· ἠνέωξας τῷ ληστῇ τὸν παρά-
δεισον· τῶν μυροφόρων τὸν θρήνον μετέ-
βαλες, καὶ τοῖς σοῖς ἀποστόλοις κηρύττειν
ἐπέταξας, ὅτι ἀνέστης, Χριστέ ὁ Θεός, παρέ-
χων τῷ κόσμῳ τὸ μέγα ἔλεος.

EPISTLE READING

Eph. 2: 14-22

Brethren, Christ is our peace, who has
made us both one, and has broken
down the dividing wall of hostility,
by abolishing in his flesh the law of
commandments and ordinances, that
he might create in himself one new man
in place of the two, so making peace, and
might reconcile us both to God in one
body through the cross, thereby bringing
the hostility to an end. And he came
and preached peace to you who were far
off and peace to those who were near;
for through him we both have access in
one Spirit to the Father. So then you are
no longer strangers and sojourners, but
you are fellow citizens with the saints
and members of the household of God,
built upon the foundation of the apostles
and prophets, Christ Jesus himself being
the cornerstone, in whom the whole
structure is joined together and grows
into a holy temple in the Lord; in whom
you also are built into it for a dwelling
place of God in the Spirit.

RESURRECTION APOLYTIKION

Grave (Plagal of the 3rd Mode)

You abolished death by your Cross, you
opened Paradise to the Thief, you
transformed the Myrrhbearers' lament,
and ordered your Apostles to proclaim
that you had risen, O Christ God, granting
the world your great mercy.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΚΟΝ ΑΝΑΓΝΩΣΜΑ

Λουκ. ιβ', 16-21

Εἶπεν ὁ Κύριος τὴν παραβολὴν ταύτην· Ἄνθρωπου τινὸς πλουσίου εὐφόρησεν ἡ χώρα· καὶ διελογίζετο ἐν ἑαυτῷ λέγων· τί ποιήσω, ὅτι οὐκ ἔχω ποῦ συνάξω τοὺς καρπούς μου; καὶ εἶπε· τοῦτο ποιήσω· καθελῶ μου τὰς ἀποθήκας καὶ μείζονας οἰκοδομήσω, καὶ συνάξω ἐκεῖ πάντα τὰ γενήματά μου καὶ τὰ ἀγαθὰ μου, καὶ ἐρῶ τῇ ψυχῇ μου· ψυχὴ, ἔχεις πολλὰ ἀγαθὰ κείμενα εἰς ἔτη πολλά· ἀναπαύου, φάγε, πίε, εὐφραίνου. εἶπε δὲ αὐτῷ ὁ Θεός· ἄφρον, ταύτῃ τῇ νυκτὶ τὴν ψυχὴν σου ἀπαιτοῦσιν ἀπὸ σοῦ· ἃ δὲ ἡτοίμασας τίνι ἔσται; οὕτως ὁ θησαυρίζων ἑαυτῷ, καὶ μὴ εἰς Θεὸν πλουτῶν.

GOSPEL READING

Luke 12: 16-21

The Lord said this parable: «The land of a rich man brought forth plentifully; and he thought to himself, ‘What shall I do, for I have nowhere to store my crops?’ And he said, ‘I will do this: I will pull down my barns, and build larger ones; and there I will store all my grain and my goods. And I will say to my soul, ‘Soul, you have ample goods laid up for many years; take your ease, eat, drink, be merry.’ But God said to him, ‘Fool! This night your soul is required of you; and the things you have prepared, whose will they be?’ So is he who lays up treasure for himself, and is not rich toward God». As he said these things, he cried out: «He who has ears to hear, let him hear».

ΕΡΜΗΝΕΙΑ ΕΥΑΓΓΕΛΙΚΟΥ ΑΝΑΓΝΩΣΜΑΤΟΣ

Η έννοια και η σημασία του πλούτου

Στο σημερινό Ευαγγελικό Ανάγνωσμα ο Κύριός μας, διδάσκοντας τους μαθητές Του και τους χριστιανούς όλων των εποχών, προσφέρει μια εξαιρετικά ενδιαφέρουσα παραβολή, προς παραίνεση και νουθεσία όλων των πιστών ακολούθων Του. Το θέμα της εν λόγω παραβολής είναι ο άφρων πλούσιος και η πλεονοξία του.

Αμέσως πριν να ξεκινήσει την παραβολή ο Ιησούς απευθυνόμενος προς τα πλήθη, που τον παρακολουθούσαν με ιδιαίτερη προσοχή, τους είπε: «Προσέχετε και φυλαχθείτε από κάθε είδος πλεονεξίας, γιατί κι αν έχει κανείς αφθονία, τα πλούτη του δεν του δίνουν ζωή!

Κατόπιν, τους ανέφερε τη μικρή αυτή και διδακτική παραβολή, όπου παρουσιάζεται ο άμετρος και ασύνετος πλούσιος να σκέπτεται μόνο τον εαυτό του, το πως θα απολαμβάνει τα υλικά αγαθά του και θα ευφραίνεται κοσμικά. Όμως, εκεί που αισθάνεται γεμάτος από πλούτη και πλήρης από ανέσεις, έρχεται ο θάνατος και ζητά να τον πάρει μαζί του, σε ένα ταξίδι όπου φυσικά δεν θα μπορούν να τον συνοδεύσουν και δεν θα έχουν καμμία αξία και χρησιμότητα όλα τα υλικά αντικείμενα, τα κινητά και τα ακίνητα αγαθά, που απέκτησε επί γης.

Το δίδαγμα που δίνει στο τέλος της ιστορίας αυτής ο ίδιος ο Κύριος είναι πως «Αυτά παθαίνει εκείνος που θησαυρίζει για τον εαυτό του και δεν φροντίζει να γίνει πλούσιος ως προς τον Θεό»!

Ο σπουδαίος Πατέρας και Οικουμενικός Διδάσκαλος της Εκκλησίας μας Μέγας Βασίλειος, έλεγε χαρακτηριστικά, ομιλώντας για τον πλεονέκτη πλούσιο, πως η θάλασσα γνωρίζει τα όριά της, η νύχτα δεν υπερβαίνει τις οροθεσίες που της καθόρισε εξ αρχής ο Δημιουργός· ο πλούσιος όμως δεν χορταίνει με όσα έχει· «μυμείται του πυρός την βίαν», ο πόθος του να αυξήσει τα πλούτη του μοιάζει με την ορμητική ασταμάτητη πυρκαγιά.

Έχεις τόσα και τόσα κτήματα και άλλα αγαθά, ερωτά ο ίδιος Πατήρ. Τι θα γίνει τελικά;

«Ουχί τρεις σε πήχεις αναμένουσιν οι πάντες;». Τρεις πήχεις γης δεν περιμένουν και σένα όταν πεθάνεις; Ποιος θα σε υπερασπισθεί την ώρα της μελλούσης Κρίσεως; Όπου κι αν στρέψεις τότε το βλέμμα σου, θα βλέπεις τις όψεις εκείνων προς τους οποίους έδειξες ασπλαχνία: «ένθεν (από εδώ) του ορφανού τα δάκρυα, εκείθεν (από εκεί) της χήρας τον στεναγμόν, ετέρωθεν (από αλλού) τους οικέτας ους κατέξαινες (που τους καταξέσκιζες και τους ταλαιπωρούσες με τα έργα σου)».

Όλη αυτή η ιστορία και η σχετική επιχειρηματολογία μας θέτουν διάφορα ερωτήματα στο νου, και φυσικά κάποια διλήμματα στην ψυχή μας. Το βασικότερο όλων είναι βεβαίως το ζήτημα του ονομαζόμενου «πλούτου»! Ο όρος αυτός έχει διττή ερμηνεία, όπως αναφέρεται και στην τελευταία φράση του σημερινού Ευαγγελικού Αναγνώσματος. Είναι το σύνολο των υλικών αγαθών τα οποία έχουν οικονομική αξία κι είναι ακόμα και τα ηθικά και πνευματικά αγαθά, οι αρετές.

Ο ιερός Χρυσόστομος, που πάντα ομιλούσε με τόλμη, ακόμα και για δύσκολα κοινωνικά και άλλα θέματα, διευκρινίζει με παρρησία πως «ου κακόν ο πλούτος... όταν εις τους δεομένους αναλίσκωμεν (όταν τον διαθέτουμε και τον ξοδεύουμε βοηθώντας τους πτωχούς), αλλά κακόν η πλεονεξία». Και αλλού τόνιζε ότι ούτε ο πλούτος είναι γενικά κάτι κακό ούτε η πενία γενικά κάτι καλό, αλλά ανάλογα προς «την προαίρεσιν των χρεωμένων εκάτερα ταύτα γίνεται». Ανάλογα με το πώς δηλαδή χρησιμοποιεί κανείς τον πλούτο ή την φτώχεια αποκτά το καθένα την κακή ή την καλή σημασία του. Και να θυμάσαι, πρόσθετε, ότι ο πλούτος είναι κάτι «ευρίπιστον», πολύ άστατο, γλιστρά και χάνεται γρήγορα.

Ο Σωκράτης άκουε κάποτε τον Αλκιβιάδη να καυχιέται για τα πλούτη και τα μεγάλα κτήματά του στην Αττική. Του έφερε, λοιπόν, ένα γεωγραφικό χάρτη και του ζήτησε να βρει την Αττική. Ο Αλκιβιάδης το έκανε. Κατόπιν ο Σωκράτης του ζήτησε να βρει τα κτήματά του. Ο Αλκιβιάδης δεν τα βρήκε και το ανέφερε στο σοφό δάσκαλό του. Κι ο Σωκράτης του απάντησε: «Κι ύστερα υπερηφανεύεσαι για πράγματα που είναι τόσο ασήμαντα, ώστε ούτε το ελάχιστο μέρος της γης δεν αποτελούν!»

«Ου κακόν ο πλούτος», λοιπόν, όταν η χρήση του γίνεται με φρόνηση και χωρίς πλεονεξία.

Πρωτοпр. Αναστάσιος Δ. Σαλαπάτας

SERMON ON THE PARABLE ON THE RICH FOOL

Our modern society is motivated by financial prosperity and well-being. For a modern man it is not easy to hear such a verdict of Christ to modern aspirations. Some people may wonder: what is wrong in laying up treasures, securing our future with stability and sure income? It may appear that there is no sin in what the rich man does or says. In many ways we think and act in a similar way in our daily life. Indeed, in the Old Testament financial prosperity was a reward for the righteous life and a motivation for it. It was regarded as a sign of God's favour.

Why does God therefore say to the rich man "Fool!" (Luk. 12:20)? What is really sinful in the rich man's conduct? Here we arrive at the very essence of the concept of sin as it is presented to us in the New Testament. The Greek word "amartia" which stands for "sin" has a very profound meaning. Literally it means "missing the mark", missing the right goal. As such, sin therefore implies not just

a sinful act, but a direction of life that misses the right final goal — salvation in Christ. Christ once said: If “I go away (from your life), you shall die in your sins”, i.e. in your own wrong objectives of life (cf. *Joh. 8:21*).

What was therefore wrong in the rich man’s actions and words? Firstly, what we see from the parable is that there is no other person mentioned: we do not hear about his wife or family, nor his friends, nor father, or mother. the man’s life is enclosed, trapped within his own self. He thinks “within himself” (*Luk. 16:17*), he speaks to himself, to his own “I” (*Luk. 16:18*), or to his soul (*Luk. 16:19*). Remarkably, not a single human person figures in his mind and heart. And with such disposition one may ask, whether we can call such being – a human. God gives a definitive

answer to this question in a very similar parable about the rich man and Lazarus. Lazarus deserved a human name, yet God had no name for the rich man, as he failed to become human in God’s eyes: if someone is able to pass by a suffering person (Lazarus) and not to be moved by compassion — this is not “the man that God has created in His own image and after His own likeness” (*Gen. 1:26*), for God is LOVE (*1 Joh. 4:8*).

Human beings are created not as individuals but as communal beings: just as God is not an individual, but a community of Persons (the Trinity), so we, as humans are designed for communal life, so as to open up to unity of love. It was the final goal, effort and prayer of Christ in Gethsemane: “that they all may be one... as We are one” (*Joh. 17:21-22*). In the light of these words the rich fool’s “missing the goal” (*amartia*) become manifest: he remained an individual, and has not become a person, whose very essence of being is love for others, and not for himself. Once His Eminence Rowan Williams commented: “My concept of hell, I suppose, is being stuck with myself for ever and with no way out... It’s possible to be stuck with my selfish little ego for all eternity, that’s what I would regard as hell.» May Christ therefore help us all to open up our hearts and our minds towards the true meaning of humanity, that is when “our brother becomes the very content of our life” (St Silouan the Athonite).

Hieromonk Nikolai, Monastery of St John the Baptist

